

1885

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

39212

~~1833~~
Pärnu Eesti-rahwa
K a l e n d e r
ehk

Läht-raamat

1885

aasta pääle, pärast

Jeefuse Kristuse
sündimist.

Sel aastal on 365 pääma.

Pärnus,
trükitud ja müüa J. W. Vorm'i pärijate juures.

Märkide seletamine.

	noor kuu.		esimene weerand.
	täis kuu.		viimne weerand.

Р. Püha. — p. pääw ja pärast. — h. hommiku.
I. lõuna. — ö. öhtu ja ööse. — e. enne.

Aasta aead.

Kewade hakab 8. Märtsil hom. kell 11, 42 min.
Sui hakab 9. Juunil hom. kell 8, 27 min.
Sügise hakab 10. Septembril öhtu kell 10, 52 m.
Tali hakab 9. Detsembril öhtu kell 5, 2 min.

Jõulu ja Wastla pääwa wahet on 6 nädalat.

Дозволено цензурою. — Дерптъ, 26. Июня 1884.

Mõne sünduse mälestus ja arw.

	Aastat.
Maaailma loomisest	5835
Issanda Jeesuse Kristuse sündimisest	1885
Tartu-linna alustamisest	855
Mill' ristiust Liwimaale tuli	694
Tallinna-linna alustamisest	666
Pärnu-linna alustamisest	630
Püssirohu leidmisest	543
Raamatu trükitunsti leidmisest	445
Lutteruse õige usu üleswõtmisest	366
Wanast kattuast	228
Loomba põlemisest	201
Suurest näljast Liwi- ja Gestimaal	190
Peterburgi-linna alustamisest	182
Leisest kattuast	175
Mill' meie maa Weneriigi walitsuse alla sai	175
Tartu suure kooli ehk akadeemi asutamisest	83
Mill' uusi röögid panema hakati	82
Kui Prantsus Mustu tuli ja teda Weneriigist hoopis wälja aeti	74
Gestimaal talurahwa priits lastmisest	68
Meie Keisri herra Aleksandre III. sündimisest	40
Liwimaa talurahwa priits lastmisest	66
Uue kiriku-saaduse järel Jumalateenistus	54
Krimmi sõda hakatusest	31
Meie armuline Keiser Aleksander III. walitsemas	5
Mill' wiimane suur hinge-kirjutus oli	27
Wenemaa rahwa priits lastmisest	24
Mill' üleüldine wäeteenistus hakkas	12

Kristuse ümberlõitamisest. Luuk. 2, 21.

1 Teisip.	Nääri-pääw.	Uita Suma!
2 Reßknäd.	Nabel	Pehme õhk
3 Neljap.	Set	ja segane.
4 Keede	Genof	☉ 10, 13 h.
5 Laup.	Siimeon	Luiskab.

Targad hommikomaalt. Matt. 2, 1.

6 Pühap.	3 Kun. Püh.	Tuulene
7 Esmasp.	Rein	ilm ja
8 Teisip.	Erart	niiße
9 Reßknäd.	Kaspar	õhk.
10 Neljap.	Paawli pääw	☉ 3, 3 h.
11 Keede	Hugu	
12 Laup.	Reinhold	

Jeesus 12 aastat wana. Luuk. 2, 41.

13 Pühap.	P. p. 3 R. P.	Tuulene.
14 Esmasp.	Robert	Sula ilm.
15 Teisip.	Beeliks	Annab niiße
16 Reßknäd.	Madli	ket lund.

17 Neljap.	Tõnise päew.	
18 Keede	Taak	☉ 5, 56 h.
19 Laup.	Saara	Pilwes.

Tõotegijast wiina mäel. Matt. 20, 1.

20 Pühap.	9. P. e. Kr. ii. P.	Wäikne ilm.
21 Esmasp.	Agnes	Alaline
22 Teisip.	Wintsend	pilwine
23 Reßknäd.	Laala	taewas.
24 Neljap.	Simoteus	
25 Keede	Paawli ümb.	
26 Laup.	Hans	☉ 0, 14' h.

Seeme langeb mitmesuguse maa pääle. Luuk. 8, 4.

27 Pühap.	8. P. e. Kr. ii. P.	Niiße.
28 Esmasp.	Kaarel	Deeb natuke
29 Teisip.	Saamuel	külma.
30 Reßknäd.	Luudolw	
31 Neljap.	Ann	

1ksel tõuseb päike t. 8, 50 min.; lähäb looja t. 3, 29 min.

11mal	"	"	8, 33	"	"	"	3, 52	"
21ksel	"	"	8, 12	"	"	"	4, 17	"

1 Keede	Brigitte	Külm.
2 Laup.	Küünla pääw	

Kristuse kannatamisest. Luuk. 18, 31.

3 Pühap.	7. P. e. Kr. ii. P.	☉ 3, 58' h.
4 Esmasp.	Mai	Selge
5 Teisip.	Wastla pääw	taewas.
6 Keisnäd.	Tuhka pääw	Külm
7 Neljap.	Rikart	lähäb
8 Keede	Saalomon	kangemaks.
9 Laup.	Pauline.	Annab lund.

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1.

10 Pühap.	1. P. paastus.	☾ 0, 8' ö.
11 Esmasp.	Koosa	Selge.
12 Teisip.	Karoliina	Paras
13 Keisnäd.	Palwe pääw	külm.
14 Neljap.	Walentiin	Selge.
15 Keede	Tiina	
16 Laup.	Tuula	Pehme ilm.

Kaananea-maa naesest. Matt. 15, 21.

17 Pühap.	2. P. paastus.	☾ 5, 37' h.
18 Esmasp.	Anton	Sula
19 Teisip.	Susanna	ilm.
20 Keisnäd.	Ottokar	Heitlik.
21 Neljap.	Eleonore	
22 Keede	Peetre pääw	Külm.
23 Laup.	Miina	

Kristus ajab kurja waimu välja. Luuk. 11, 14.

24 Pühap.	3. P. paastus.	☾ 8, 31 ö.
25 Esmasp.	Alma	Selge.
26 Teisip.	Nestor	Külm lähäb

Suure Majesteeti Keisri Härra Aleksander III. sündimise pääw.

27 Keisnäd.	Leander	kangemaks.
28 Neljap.	Justus	Annab lund.

1. Isele tõuseb päike t. 7, 45 min.; lähäb looja t. 4, 44 min.
 11mal " " " 7, 17 " " " 5, 11 "
 21. Isele " " " 6, 52 " " " 5, 33 "

1 Keede	Albinus	Annab
2 Laup.	Lowiisa	lund.
Keiserliku Majesteeti auujärjele saamise pääw.		

Kristus jõudab 5000 meest. Joann. 6, 1.

3 Pühap.	4. P. paastus.	Raunis
4 Esmasp.	Alise	☉ 7, 14' d.
5 Teisip.	Kuroora	kõlm.
6 Kolmnäd.	Kotwrid	
7 Neljap.	Perpetua	Heitlik
8 Keede	Pööri pääw	taewas.
9 Laup.	Ewald	

Jeesust wiisatakse tiwidega. Joann. 8, 46.

10 Pühap.	5. P. paastus.	Annab
11 Esmasp.	Kaupu	☉ 7, 0' d.
12 Teisip.	Kregor	lund
13 Kolmnäd.	Ernst	ja
14 Neljap.	Matilde	tuisfab.
15 Keede	Ulrike	
16 Laup.	Kaabriel	Enamište

Kristuse sünnipäev. Matt. 21, 1.

17 Pühap.	6. P. paastus.	pilwine
18 Esmasp.	Ello	☉ 6, 17' d.
19 Teisip.	Joosep	taewas.
20 Kolmnäd.	Miila	Sajab
21 Neljap.	Suur Neljap.	wihma.
22 Keede	Suur Keede.	Heitlik.
23 Laup.	Tiits	

Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1.

24 Pühap.	1. Ülest. P.	Tuuline ja
25 Esmasp.	2. Ülest. P.	☉ 4, 19' d.
26 Teisip.	P. M. p.	sajab
27 Kolmnäd.	Kustaw	wihma.
28 Neljap.	Eugenie	Selged
29 Keede	Wilipiine	õhtud.
30 Laup.	Kad	Raunis

Jeesus näitab ennast jüngritele. Joh. 20, 19.

31 Pühap.	1. P. p. ül. P.	foe.
Isele tõuseb päike t. 6, 25 min.; lähäb looja t. 5, 55 min.		
11mal	" " " 5, 54	" " " 6, 20
21fel	" " " 5, 26	" " " 6, 43

1 Esmasp.	Karjal. p.	Soe
2 Teisip.	Ingel	ja
3 Keeltnäd.	Werdinand	☉ 7, 28' h.
4 Neljap.	Ambrosius	kuu.
5 Reede	Berthold	Sige
6 Laup.	Maksim	

Heast karjatsest. Joann. 10, 12.

7 Pühap.	2. P. p. ül. P.	selge ilm.
8 Esmasp.	Edgar	Tuulene.
9 Teisip.	Malken	
10 Keeltnäd.	Hesekiel	☉ 0, 57' h.
11 Neljap.	Hermann	Wihmane.
12 Reede	Tuulus	Sige tuuline.
13 Laup.	Tuustiinus	Soe ja

Üüritse aja pärast. Joann. 16, 16.

14 Pühap.	3. P. p. ül. P.	Künni p.
15 Esmasp.	Leemt	waikne ilm.
16 Teisip.	Kaarin	Wihmane

17 Keeltnäd.	Rudolw	☉ 7, 51' h.
18 Neljap.	Waler	ja
19 Reede	Wanni	
20 Laup.	Pärt	tuulene.

Kristuse äraminemisest. Joann. 16, 5.

21 Pühap.	4. P. p. ül. P.	Tormine
22 Esmasp.	Arend	ja selge.
23 Teisip.	Jüri pääw	Kaunis
24 Keeltnäd.	Albert	☉ 10, 20' h.
25 Neljap.	Markuse p.	ilm.
26 Reede	Toots	Soe.
27 Laup.	Adu	

Sigest palumisest. Joann. 16, 23.

28 Pühap.	5. P. p. ül. P.	Selge.
29 Esmasp.	Raimund	Tuuline
30 Teisip.	Lilli	ja wilu.

Isel tõuseb päike t. 4, 54 min.; lähäb looja t. 7, 9 min.
 11mal " " " 4, 25 " " " " 7, 33 "
 21sel " " " 3, 58 " " " " 7, 56 "

1 Kesknäd.	Wolbri pääw	8. küli näd.	Tuulene ilm.
2 Neljap.	Suur risti p.	4, 54' ö.	
3 Reede	+ leidm. p.	Annab	
4 Laup.	Kottart	wihma	

Püha Waimu tõutusest. Joh. 15, 26.

5 Pühap.	6. P. p. ül. P.	ja	
6 Esmasp.	Tidrik	foe	
Keiserliku tõrguse Suurmürsti auujärje pärija Nikolai Aleksandrowitshi sündimise pääw.			
7 Teisip.	Henriette	õhk.	
8 Kesknäd.	Laas	Annab	
9 Neljap.	Nigulas	7, 22' h.	
10 Reede	Kreet	sagedaste	
11 Laup.	Wiktor	wihma.	

Pühast Waimust. Joann. 14, 23.

12 Pühap.	1. Suiste P.	Sige wilu	
13 Esmasp.	2. Suiste P.	ja	
14 Teisip.	Kristjan	fange	
15 Kesknäd.	Sohwi	tuul.	

Suure Keiserliku Majesteetide kroonimise päew.

16 Neljap.	Rärt	6. t. näd.	☉ 10, 8' ö.
17 Reede	Herbert		Tuulene ja
18 Laup.	Gerik		wihmane.

Jeesus ja Nikodeemus. Joann. 3, 1.

19 Pühap.	3 aino Jum. P.	Annab	
20 Esmasp.	Pilla	sagedaste	
21 Teisip.	Ernestiine	wihma.	
22 Kesknäd.	Mili	Ilm lähab	
23 Neljap.	Leontiine	õige sojaks	
24 Reede	Esther	ja selgetks.	
25 Laup.	Urbanus	☾ 1, 41' h.	

Nikkast mehest ja Laatsarusel. Luut. 16, 19.

26 Pühap.	1. P. p. 3a. J. P.	Alaline	
27 Esmasp.	Ludolw	foe	
28 Teisip.	Willem	ja	
29 Kesknäd.	Maksimilian	ilus	
30 Neljap.	Wiigand	ilm.	
31 Reede	Aliide		

Isel tõuseb päite t.	3, 42 min.	lähab looja t.	8, 20 min.
11mal " " "	3, 13 " " "	" " "	8, 42 "
21sel " " "	2, 56 " " "	" " "	9, 1 "

1 Laup. | Emma | ☉ 0, 19' h.

Suurest õhtu söömaaeast. Luuk. 14, 16.

2 Pühap.	2. P. p. 3a. J. P.	3. küli nädal.	Wilu ja
3 Esmasp.	Eraastus		wihmane.
4 Teisip.	Bridriika		Heitlik.
5 Kesknäd.	Ponivaatfius		Annab
6 Neljap.	Adalbert		palju
7 Reede	Lufretsia		☾ 3, 25' ö.
8 Laup.	Bridolin		wihma.

Aratadunud lambast. Luuk. 15, 1.

9 Pühap.	3. P. p. 3a. J. P.	2. küli nädal.	Pitkem p.
10 Esmasp.	Blawius		Soe ilm.
11 Teisip.	Peep		Müristab.
12 Kesknäd.	Blandine		Selge ilm.
13 Neljap.	Tobias		☉ 0, 55' ö.
14 Reede	Setlow		
15 Laup.	Wiit		

Olge armulised! Luuk. 6, 36.

16 Pühap. | 4. P. p. 3a. J. P. | Wilu õht.

17 Esmasp.	Artur	1. küli nädal.	Selge ja
18 Teisip.	Albert		tuuline.
19 Kesknäd.	Wiktor		Selged
20 Neljap.	Minni		homikud.
21 Reede	Emil		
22 Laup.	Ludmilla		

Rohkest kala-saagist. Luuk. 5, 1.

23 Pühap.	5. P. p. 3a. J. P.	☉ 2, 2' ö.
24 Esmasp.	Jaani p.	Wihmane.
25 Teisip.	Wiiu	Müristab.
26 Kesknäd.	Seremias	Wahel selged
27 Neljap.	Waldefa	homikud ja
28 Reede	Soosua	sajab
29 Laup.	Peeter Pauli p.	wihma.

Wariseeride õigusest. Matt. 5, 20.

30 Pühap. | 6. P. p. 3a. J. P. | ☉ 6, 52' h.

11sel tõuseb päike t. 2, 46 min.; lähäb looja t. 9, 14 min.
 11mal " " " 2, 43 " " " " 9, 17 "
 21sel " " " 2, 54 " " " " 9, 14 "

1 Esmasp.	Teobald	Kaunis
2 Teisip.	Heina Maarja p.	soe.
3 Keisnäd.	Kornelius	Heitlik.
4 Neljap.	Ulriike	Annab
5 Reede	Anselm	natuke
6 Laup.	Hektor	wihma.

4000 mehe söötmisest. Mark. 8, 1.

7 Pühap.	7. P. p. 3 a. J. P.	☉ 1, 56' h.
8 Esmasp.	Aliine	ja soe
9 Teisip.	Tusnelda	õht.
10 Keisnäd.	7 wennaste p.	Wilud
11 Neljap.	Emmeline	wihma
12 Reede	Hindrik	wood.
13 Laup.	Mareta pääw	

Wale-prohmetidest. Matt. 7, 15.

14 Pühap.	8. P. p. 3 a. J. P.	Ilm
15 Esmasp.	Apostl. lahk.	☾ 3, 59' h.
16 Teisip.	Hermiine	lähäb
17 Keisnäd.	Margot	selgemaks

18 Neljap.	Kostiina	ja
19 Reede	Kamilla	sojemaks.
20 Laup.	Eliias	

Ületõhtusest maea-pidajast. Luut. 16, 1.

21 Pühap.	9. P. p. 3 a. J. P.	Wihmased
22 Esmasp.	Maria Magd.	☾ 11, 33' ö.

Suure Majesteeti Keisri Proua Maria Weodorowna nime pääw.

23 Teisip.	Adelheid	pääwad.
24 Keisnäd.	Kristiina	Sagedad
25 Neljap.	Jakobi pääw.	mürista-
26 Reede	Anna	mised.
27 Laup.	Marta	Hommikud

Jeruusalemma ärarikkumisest. Luut. 19, 41.

28 Pühap.	10. P. p. 3 a. J. P.	selged,
29 Esmasp.	Edmund	☉ 1, 51' ö.
30 Teisip.	Rosaalie	sajab palju
31 Keisnäd.	Ern	wihma.

Isel tõuseb päike t. 3, 6 min.; lähäb looja t. 9, 3 min.

11mal	"	"	3, 26	"	"	"	8, 45	"
21sel	"	"	3, 47	"	"	"	8, 23	"

1 Neljap.	Peetr. wang.	Annab
2 Keede	Ellinor	soja
3 Laup.	August	wihma.

Wariseerist ja tõlnerist. Luuk. 18, 9.

4 Pühap.	11. P.p. 3a. J. P.	Shtulti
5 Esmasp.	Dswald	3, 23' ö.
6 Teisip.	Krist. äraselet.	selge.
7 Keefnäd.	Alwred	Enamiste
8 Neljap.	Kotlep	tuuline ja
9 Keede	Romaanus	selge.
10 Laup.	Lauritse pääw	Alati

Kurbist ja keeletumast. Mark. 7, 31.

11 Pühap.	12. P.p. 3a. J. P.	selge.
12 Esmasp.	Klaara	
13 Teisip.	Elwire	7, 2' ö.
14 Keefnäd.	Selma	Heitlik.
15 Neljap.	Küli Maarja p.	Peab
16 Keede	Sisak	
17 Laup.	Udele	õige

Hallastajast Samaaria-mehest. Luuk. 10, 23.

18 Pühap.	13. P.p. 3a. J. P.	hääb
19 Esmasp.	Melanie	ilma.
20 Teisip.	Pernart	
21 Keefnäd.	Walter	C6, 51' h.
22 Neljap.	Nadiine	
23 Keede	Benjamin	Soe.
24 Laup.	Pärtli pääw	

Kümnest pidalitõbisest. Luuk. 17, 11.

25 Pühap.	14. P.p. 3a. J. P.	Heitlik.
26 Esmasp.	Nataalie	
27 Teisip.	Seppart	10, 20' ö.
28 Keefnäd.	Auguste	Selge.
29 Neljap.	Joann. huff.	Annab
30 Keede	Aleksander	wihma.

Suure Majesteeti Keisre Härra nime pääw.

31 Laup.	Rebekka	Wilud ööd.
----------	---------	------------

11mal	"	"	4, 36	"	"	"	7, 27	"
21sel	"	"	4, 59	"	"	"	8, 56	"

Mammonast. Matt. 6, 24.

1 Pühap.	15. P. p. 3a. J. P.	Sagedad
2 Esmasp.	Liisa	wihma
3 Teisip.	Bertha	saod
4 Kesknäd.	Mall	☉ 7, 51' h
5 Neljap.	Mooses	ja
6 Reede	Magnus	wilud
7 Laup.	Regiina	päewad.

Naini-linna furnust. Luuk. 7, 11.

8 Pühap.	16. P. p. 3a. J. P.	Soe.
9 Esmasp.	Bruno	Selge
10 Teisip.	Pööri pääw.	taewas.
11 Kesknäd.	Gerhard	☉ 9, 31' h.
12 Neljap.	Erna	Annab
13 Reede	Amaatüs	wihma.
14 Laup.	Risti ülend.	

Wee-töbiseft. Luuk. 14, 1.

15 Pühap.	17. P. p. 3a. J. P.	Selge
16 Esmasp.	Leena	ilm.

17 Teisip.	Lambert	Heitlik.
18 Kesknäd.	Tiitus	Pilwes.
19 Neljap.	Werner	☉ 1, 6' ö.
20 Reede	Saana	Wilu
21 Laup.	Matteuse p.	

Suuremast käsust. Matt. 22, 34.

22 Pühap.	18. P. p. 3a. J. P.	õhk.
23 Esmasp.	Wendela	Sajab
24 Teisip.	Joann. sam.	wihma.
25 Kesknäd.	Kleopas	Selge ja
26 Neljap.	Joann. õp.	☉ 9, 8' h.
27 Reede	Adolw	kaunis ilm.
28 Laup.	Wentfel	Waike.

Uwatud inimesest. Matt. 9, 1.

29 Pühap.	19. P. p. 3a. J. P.	Wilu ja
30 Esmasp.	Hironimus	tume õhk.

11el tõuseb päite t. 5, 24 min.; lähäb looja t. 6, 26 min.
 11mal " " " 5, 47 " " " " 5, 56 "
 211el " " " 6, 10 " " " " 5, 27 "

1 Teisip.	Bolmer	Wihmane
2 Kesknäd.	Reinhard	ilm.
3 Neljap.	Elsa	Külm õhk.
4 Keede	Prantsiskus	☾ 2, 57' h.
5 Laup.	Amaalie	Heitlik.

Pulma riidest. Matt. 22, 1.

6 Pühap.	20. P.p. 3 a. J. P.	Lõikuse P.
7 Esmasp.	Wiides	Sajab
8 Teisip.	Samuela	wihma ja
9 Kesknäd.	Pridrik	külm tuul.
10 Neljap.	Kai	
11 Keede	Purkart.	☾ 10, 59' d.
12 Laup.	Walwrid	Uhtewiisi

Kuninga-mehe poeast. Joann. 4 47.

13 Pühap.	21. P.p. 3 a. J. P.	niiske
14 Esmasp.	Willemine	ilm.
15 Teisip.	Hedwig	
16 Kesknäd.	Defla	Pilwene.
17 Neljap.	Wlorentiin	Selge

18 Keede	Luuka pääw	☾ 7, 34' d.
19 Laup.	Dige usu ü. w. p.	taewaš.

Kawalast sulasest. Matt. 18, 23.

20 Pühap.	22. P.p. 3 a. J. P.	Lutteri P.
21 Esmasp.	Ursel	Waike
22 Teisip.	Kordola	ja ilus
23 Kesknäd.	Sewerin	ilm.
24 Neljap.	Saalome	Enamište
25 Keede	Krispin	☾ 10, 39' d.
26 Laup.	Amandus	pilweš.

Rohtu rahast. Matt. 22, 15.

27 Pühap.	23. P.p. 3 a. J. P.	Waike
28 Esmasp.	Siimon	ilm.
29 Teisip.	Elts	Heitlik.
30 Kesknäd.	Watteele	Sajab
31 Neljap.	Wolfgang	wihma.

Isel tõuseb päite t. 6, 34 min.; lähäb looja t. 4, 57 min.
 11mal " " " 6, 59 " " " 4, 29 "
 21sel " " " 7, 24 " " " 4, 3 "

1 Keede	Pühade pääw	Miske ilm.
2 Laup.	Hingede pääw	11, 36' ö.

Jaiiruse tütreft. Matt. 9, 18.

3 Pühap.	24. P. p. 3a. J. P.	Sajab
4 Esmasp.	Oto	wihma
5 Teisip.	Lotta	ja lund.
6 Keisnäd.	Leonhard	Selge.
7 Neljap.	Engelbert	Teeb natuke
8 Keede	Aleksandra	külma.
9 Laup.	Teodor	Sajab palju

Sirmsast ärakutkamisest. Matt. 24, 15.

10 Pühap.	25. P. p. 3a. J. P.	Mart. Lut.
11 Esmasp.	Martin piiskop	11, 16' h.
12 Teisip.	Korneelia	räitsakast.
13 Keisnäd.	Arkaadius	
14 Neljap.	Bridrif	Selge

Suure Majesteeti Keisri Proua sündimise päew.

15 Keede	Leopold	taewaš.
16 Laup.	Ottomar	Tuuline.

Wiimsest lohtupääwast. Matt. 25, 31.

17 Pühap.	26. P. p. 3a. J. P.	3, 34' h.
18 Esmasp.	Sokraates	Külm
19 Teisip.	Liisbet	lähab
20 Keisnäd.	Amos	kangemaks
21 Neljap.	Maria ohw. p.	ja selge
22 Keede	Pastian	
23 Laup.	Kleement	taewaš.

Kümnest neitsist. Matt. 25, 1.

24 Pühap.	27. P. p. 3a. J. P.	2, 53' ö.
	Surnute Püha.	
25 Esmasp.	Kadrina pääw	Pehme ilm.
26 Teisip.	Konrad	Selged ööd.
27 Keisnäd.	Jesaias	Annab
28 Neljap.	Katta	natuke luud.
29 Keede	Ewald	Külm lähab
30 Laup.	Andrese pääw	kangemaks.

Isel tõuseb päike t. 7, 52 min.; lähab looja t. 3, 26 min.

11mal	"	"	8, 16	"	"	"	3, 17
21sel	"	"	8, 37	"	"	"	2, 57

Kristuse sisse sõitmisest. Matt. 21, 1.

1 Pühap.	1. Kr. tul. P.	Kange
2 Esmasp.	Meeta	☉ 7, 58' ö.
3 Teisip.	Koola	külm.
4 Keisnäd.	Barba	Pilwene.
5 Neljap.	Sabiina	
6 Reede	Nigola pääw	Natuke
Suurwürsti Nuujärje-pärija nime pääw.		
7 Laup.	Antoonia	lumeteed.

Viimse pääwa tähtedest. Luuk. 21, 25.

8 Pühap.	2. Kr. tul. P.	Paras
9 Esmasp.	Lühem pääw	☉ 10, 35 ö.
10 Teisip.	Suudit	külm.
11 Keisnäd.	Woldemar	
12 Neljap.	Ottilie	Hää
13 Reede	Luutsia	saanitee.
14 Laup.	Ingeborg	Selge

Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2.

15 Pühap.	3. Kr. tul. P.	ja
16 Esmasp.	Alwine	☉ 1, 58' ö.

17 Teisip.	Ignaatius	waikne.
18 Keisnäd.	Kristohw	
19 Neljap.	Lot	Annab
20 Reede	Abraham	
21 Laup.	Tooma pääw	rohkeste

Joannele tunnistus. Joann. 1, 19.

22 Pühap.	4. Kr. tul. P.	lund
23 Esmasp.	Wiktoria	paraja
24 Teisip.	Adam. Gewa	☉ 9, 20' h.
25 Keisnäd.	1. Jõulu P.	külmaga.
26 Neljap.	2. Jõulu P.	Enamiste
27 Reede	Ev. Johann.	
28 Laup.	Süüta laste p.	pilwene

Siimeon ja Anna. Luuk. 2, 33.

29 Pühap.	P. p. Jõulu.	taewas.
30 Esmasp.	Davit	Suislab
31 Teisip.	Silvester	

11mal	"	"	"	9, 1	"	"	"	2, 58	"
21mal	"	"	"	8, 53	"	"	"	3, 1	"

Päikes- ja kuu-warjutamised.

Nastal 1885 warjutakse päikest kaks ja kuud kaks korda, kellest ommeti paljalt esimene kuuwarjutamine meie juures osalt nähtaw saab olema.

Seesama hakab 18. Märtsil õhtu kell 4, 35 minutit ja lõpeb kell 7, 46 minutit õhtu.

Täadaandmine,

mil kirjad posti pääle peawad äraantud saama.

Raha kirjad, pakid ning muud hinnawäärilised paberid ja dokumendid wõetakse iga esmaspäaw, kesknaal, neljapäaw ja laupäaw enne lõunat, kello 9sast tunni kello 1ni wastu ja muud kirjad, kui neil tembelbud kumärid ehk postmargid peal, wõiwad iga päaw ja igal aeal, selle tarbeks wälja pandud kasti sisse pandud saada. Raha raamatud, pakeedid ja muud hinna wäärilised paberid ning dokumendid antakse neilhammal päiwil ja aeal wälja, mil neid wastu wõetakse, aga peab sellel, kes ise kirjutada ei mõista, kirjutaja kaasas olema, kes wastuwõtmise üle postiraamatust peab kirjutama.

Järgmistel päewadel saab post-kuntor üsna linni olema:

Keiserliku Majesteetide nimepäewadel, Uue aasta päewal, Kolmekuninga päewal, esimesel ja teisil Lihawõtte pühal, esimesel Suwiste pühal ja esimesel Jõulu pühal.

Kaks tundi päewas, kellu 11 kuni 1 saab post-kuntor järgmistel päewadel lahti olema:

Jssanda templi wiimise p. (Küünla p.), Paastu Maarja p., Jssanda Jerusalemma minemise p. (Palmi puude p.) kolmandamal Lihawõtte p., Jssanda taewaminemise pühal, Jssanda äraseletamise p. (6. August), Rukki Maarja p. (15. August), Neitsi Maria sündimise p. (8. Septembril), Risti ülendamise p., Neitsi Maria templisse wiimise p. (21. Nowembril) ja iga nädali pühal.

Kroonu : pühad,

mis uue kiriku-saaduse järele ka Maa kirikutest tulewad pidada.

1. Küünla-kuu 26. päawal. Meie suure Keisri härra ja kõige Wenetiigi Jsiwalitseja Aleksander Aleksandrowitschi sündimise päaw.

2. Paastu-kuu 2. päawal. Meie suure Keisri härra Aleksander Aleksandrowitschi walitsuse hakatuse päaw.

3. Lehe-kuu 6. päawal. Tsesaarewitsi Suurmürst auujärje pärija Nikolai Aleksandrowitschi sündimise päaw.

4. Leheküu 15. pääwal. Meie suure Keisri härra ja TEMA Abitaasa kroonimise pääw.

5. Heina-küu 22. pääwal. Suure Majesteeti Keisri Proua Maria Weodorowna nime pääw.

6. Lõikuse-küu 30. pääwal. Meie suure Keisri härra Aleksander Aleksandrowitschi nime pääw.

7. Talwe-küu 14. pääwal. Suure Majesteeti Keisri Proua Maria Weodorowna sündimise pääw.

8. Jõulu-küu 6. pääwal. Keiserliku kõrguse Suurwürlst Auu-järje pärija nime päew.

Reidsinatšid kroonu-pühi peetatse nenda kui Baastu jutluse päiwi.

Keisri Härra Tšwalitseja sugufelts.

Aleksander III. kõige Wenerigi Tšwalitseja ja Keiser ja ka Poolamaa Kuningas j. n. e., sündinud 26. Weebruari 1845.

Maria Weodorowna, Keisri Proua, sündinud 14. Nowembril 1847.

Nende lapsed: 1) Tšesaarewits, Suurwürlst ja Auujärjepärija Nikolai Aleksandrowits, sünd. 6. Mail 1868. 2) Georg Aleksandrowits, sündinud 27. Aprillil

1871. 3) Ksenia Aleksandrowna, sünd. 25. Märtsil 1875. 4) Michail Aleksandrowits, sündinud 22. Nowembril 1878. 5) Olga Aleksandrowna, sündinud 1. Juunil 1882.

Keisri mennad:

1) Suurwürlst Wladimir Aleksandrowits, sünd. 10. Aprillil 1847.

Dema proua Maria Pawlowna, sündinud 14. Mail 1854.

Nende lapsed: 1, Kirill Wladimirowits, sündinud 30. Septembril 1876.

2, Boris Wladimirowits, sündinud 12. Nowembril 1877. 3, Andrei Wladimirowits, sündinud 2. Mail 1879.

2) Suurwürlst Aleksei Aleksandrowits, sündinud 2. Januaril 1850.

3) Suurwürlst Sergei Aleksandrowits, sünd. 29. Aprillil 1857.

4) Suurwürlst Paul Aleksandrowits, sünd. 21. Septembril 1860.

Keisri öde:

Suurwürstina Maria Aleksandrowna,
Edinburgi hertsogi prints Alfredi proua,
sünd. 5. Oktoobril 1853.

L a a d a

p ä i w e n ä i t u s .

N ä ä r i = k u u ,

7mal Orgital, 2 pääwa, Tartus, 3 nädalat ja
Wõrus lina laat. 7. Heinaste lina laat, 2 p.
10. Haapsalus, 2 p. 17. Koloweres, Lääne-
maal, 2 p. 20. Wõru linnas. 25. Pärnus,
hooste ja lina laat, 3 p. ja Wolmaris lina
laat. 26. Reblaste=mois., lina laat, 2 p.
27. Rakwere=linn., 2 p. Raplas, 3. Reedel
pärast Nääri p.

K ü ü n l a = k u u ,

2sel Paldisis, ja Wõrus. Balkas ja Wil-
landis, saksa laat, mõlemad 8 p. 4. Tartus,
lina laat. 6. Narwas, 4 p. ja Paides. 8.
Balkas lina laat. Lihulas, esmaspäawal enne
Wastlap. 15. Willandis lina laat; Riigas
hobuste laat, ja Wõnnus lina laat. Aud-
rus, reede enne Wastlap. 22. Wõrus saksa
laat 8 pääwa. 27. Lemsis lina laat.

P a a s t u = k u u ,

1. ja 2. Bärkeni mõisas, Allendormi kiriku
juures, hob. laat. Keila kiriku juures esmasp.
pärast 3. püha paastus, 2 p. Palmis mois.,
Tallinna maal, pääw pärast lihamõte pühi.
Willandis, nädal pärast Suurt Neljapääwa.

J ü r i = k u u ,

10. ja 11. Wõru linn. Kauba laat. Ubenurme
kih. Luudingi laat. Pärnus, Esmasp. ja teisip.
enne Jürip. 20. Ruhjas ja Anijõe=mois.
Harju Saani kih. 25. Wana Sakkenhowi=mois.

L e h e = k u u ,

9. Rabinas.

J a a n i = k u u ,

11^{mal} Wõnnu=linnas, 7 p. ja Tshernas. 16. Rakwere=linnas, 2 p. 20. Riigas, 3 näd. Tallinnas, saksaalat, 2 näd., Paides, ja Palmfi mõisas, Tallinnamaal 3 p. 20. Wõru=linnas. 22. Willandi linnas 2 p., Paju mõisas, Saaremaal 2 p. 26. Tarmaste mõisas. 27. Tallinnas ja Walfas. 29. Tartus.

H e i n a = k u u ,

2^{tel} Pärnus, ja Karksi= mõisas. 10. Kuresaare linnas, saksa laat, 12 p. 20. Pärnus, saksa laat 3 näd., ja Riigas willa laat, 3 p. 26. Walmris.

L ö i k u s e = k u u ,

1^{tel} Saaremaal, Saama kihelkondas, Sere= mõis., 3 p. 7. Wõru linnas. 10. Lemsi= linnas, Moisekaste= mõis. Wõru= maal, ja Walga=linnas. 15. Helme= mõis., 24. Waste= Kose= ja Koosi= mõis., Wiru= maal. 27. Uue= mõisas, Willandi= maal. 28. Killingi= mõisas. 29. Lelle= mõisas. 30. Kaantso= mõisas.

M i h k l e = k u u ,

2^{tel} Abja=, Tammiste= ja Torke mõis. Saa=

remaal. 4. Råbina= mõis. 6. Saakeperi= mõis, Helme kih. 8. Rõuge mõisas ja Tartu linnas. 9. Adseli=, Kastna= ja Purtniko= mõis. 10. Mõnniste=, Patkul= ja Oldre= mõis. Paide= linn. Wanas Salatsis, Sõrgaweres ja Muhumaal, Suures mõisas. 13. Põdrawere mõis. 14. Antso= mõis., Uue= mõis. ja Haap= salo= linn. 15. Kuresaare= ja Põltsamaa= linna, Koorte= ja Salatsi= mõis. 17. Kirepil, Tartumaal. 18. Audru= mõis. 20. Wändra= mõis. ja Narwa linnas. 21. Paldiskis, Sanno= mõis. ja Wolmeri= linnas. 22. Palmfi mõisas, Tallinna maal. 24. Sõhwis, Lihula=, Willandi= ja Wõru=linnas. 26. Tallinnas, ja Kuresaare linnas. 29. Mihkli kiriku juures; Keblaste= ja Keila= mõis. Walga= Rakwere=, Tartu= ja Wastse= linnas. Pärnus, esmasp. ja teisip. enne Mihkli p. Sõelehtmes, Harjumaal nädal pärast Mihklit. Raplas, 1. reedel pär. Mihklit.

W i i n a = k u u ,

1^{tel} Heinaste mõisas 2 p. ja Kearma Suures= mõisas. 4. Koloweres. 5. Råbinas ja Uwi=

nurmes, Lohusoo küla juures, 2 p. 6. Tar-
waste-mõis. 7. Võrus lina laat. 9 Lemsi
linn. ja Taali wabrikus. 10. Rão-mõis. 11.
Wana Sakkenhovi-mõisas. 13. Mlatšikiwi
mõisa. 15. Lustiwere- ja Weski-mõis. 16.
Wõnno-linnas. 18. Sindi mõisas. 19.
Kullinna mõisas, Tallinnamaal. 20. Wändra,
Kausa mõisas. 23. Wolmeri-linnas.

T a l w e = k u u ,

11el Tartus, lina laat. 5. Paides, lina
laat, 2 p. 6. Patti mõisas, lina laat. 10.
Mustwee-külas, ja Võru-linnas. 15. Wi-
galas, Läänemaal, lina laat, 2 p. ja Wolt-
weti-mõis. 20. Walga-linnas lina laat. 25.
Willandis ja Wolmaris lina laat.

J ö u l u = k u u ,

5mal Põdraweres, lina laat. 5. Råbinaš.
10. Paides ja Wõnnus, lina laat. Märja-
maal, 3. Kristuse tulemise püh. Pärnus, es-
maspääw ja teisipääw enne Jõulu. 27. Walfas.

Enam kui tarwis.

Snimlikus elus tuleb seda wäga sagedaste
ette, et mõnel seda ja teist rohkem on kui
temal tarwis oleks. Siin alamal seisawas
riidades kanname oma lugejatele üht sarnast
lugu ette, mis juba kaua aea eest ühes kohtas
Eestimaa juhtunud.

E. külas elasid Runka saunas Madis ja
Kaie juba 15 aastad üht rahulist ja kiidu-
wäärt elu, nagu seda maailmas wäga arwa
leida on. Madis oli kingisep, aga kui keegi
wahest arwab, et tema Sakstele tõõd tegi,
see eksib wäga; ta oli aga ükski kingisep oma
küla ja ümberkaudse rahwale. Tõõd mis tema
tegi, ei olnud küll mitte kõige peenem, aga
mõisatüdrukud ja taluneid, kes pühapäiwiti
temast tehtud kingad jalga pannid, kiitsid
ometi: „Madis on aga õige meister!“ Selle-
pärast ei olnud temal ka iialgi tõõ puudust
ja kellel tõõd on, sellel on ka leiba ja mõni

Kopik tagawaraks. Nende korjatud tagawara kopikutega ostis tema omale aega mõõda künka sauna päriseks ja olid temal kõik muud maksud iga kord korra järele äramaksetud, nii et tema üle iialgi nurisemist kuulda ei olnud. Pühapäeval ei teinud ta iialgi tööd, waid pani oma pitka sinise kuue selga, naene wõttis musta kalewi-üliskonna kattedeks, punase rätiku kaela ja walge siidi tanu päha, kus ta siis wäga kena wälja nägi, ja läksid siis mõlemad üksteisega kirikusse.

Madis ja Kaie wiisid iga kord pühast kojast hää meele ja rõõmsa südame kodu ja kui nädal otsas oli, töid säält jälle uut rõõmu. Aga ometi tulid Madisel aega mõõda kes teab mis mõtted ja siis oli ta kurb ja nuffer. Kaie pani seda tähele ja küsis: „Madis, mis sull on?“ Tema wastas aga ikka: „Mis mul siis on?“ ja olli selle päale wait. Kaie mõtles, et Madis pidi uue kinga mustri wäljaarwama, sest mõisa tüdrukud olid õõlnud, et pitka laia ninadega kingad ilusamad olla. Seda ta wist uurib järele — mõtles naene

ja kannatas kaua, lootes, küllap wiimaks näen. — Aga kannatus on inimesel nagu lõng, wiimaks katkeb. Ega Kaiegi muud polnud kui inime: kord keeres jälle, lõng läks näpu wahel katki, ja köhe tema keel lahti ja küsis: „Madis, kas uus kinga-muster pea kääs?“ — „Mis kingamuster?“ wastas mees imeteledes. „Noh, uus muster, mis sind juba kaua aega waewab! — Ehk on sull üks teine mure, teised mõtted olnud? ütlemine!“ „Oh, oh, Kaie,“ õhkas mees, „mis ma sest räägin!“ ja nende sõnadega hakkas ta tubliste nahka taguma. „Helde Sumal,“ hüidis Kaie, „sa õhkad, ega sa ole haige?“ „Jah, Kaie, olen haige, aga haigus on südames! Waata, mis ma alati mõtlen: oh see oleks wäga armas, oleks wäga kena — — —“ „Kallikene,“ kiskendas naene, „juba jampsib!“ oh ma waene, wiimaks ta sureb weel! Kuule Madis, räägi mis sull on?“ „Noh waata,“ kostis teine, ei ma jampsi, ega ole ka suremas, aga ma pidin ütlemas: oleks wäga armas, kui meilgi oleks niisugune wäikene, jookseks tuas ümber,

mängiks!" Naene kostis: „eks sa siis kohe ütle, miks siis koera pärast nii suures mures oled? Dja-Kaarlel on kaks tükki, ühe annavad hää meelega meile." „Sa ei saa aru," ütles mees, „mis ma koerast hoolin, räägin lapsest, oleks küll väga armas kui meil oleks üks poisike!" „Poisikest sa igatsed," vastas nüüd Kaie kahwatanud näuga ja wesi silmis, — „aga see ei ole õige sinust, et sa seda himustad, mis Jumal meile ei annud. Ei see ole õige!" „Kallis Kaie," meelitas mees, „ära nutta! ma ei wõi su silmis wett näha. Ega ma Jumala wastu ei taple. Waata mu nõuu on see: Dtsa-Tõnul on kuus last, tead isegi, mees on waese termisega, lapsed aga naese kätte pihdade jauks, ja on neil raske küll neid kaswatada. Wanem poeg Lull on ilus terane laps ja lahke meelega, mis arwad, kui selle wõtame ja kaswatame?" Naene raputas pään ja ütles: „Cull on lahke süda, aga eks rahakott ole pisukene." „Noh, ega Lulli tõhtgi pole suurem; kus meie kaheliste sõdme, saab tema ka weel kõhu täie. Wana kuub

on warna otsas, sest teed isi poisile kuue, mina teen kingad, ära kardad!" „Jah," kostis Kaie, „küllap toitu ja kuue saab, aga misga pärast kaswatada? Ei Madis, oleks hää küll, aga meile kaswandik ei sünni!" „Miks ei sünni?" ütles mees, „leiba on meil Jumal tänatud ikka olnud; pois aitab töö juures ja teeb sulle kingi. Tema wiib siis ka tööd tellijate kätte ja meie ei wiida enam sellega aega." — „Jah Madis, oleks hää küll, aga mõtle ikka, meie oleme waesed!" kostis Kaie. „Teised on waesemad ja toidawad wähest kümme last. Mõtle ometi, kui Lull siin on ja loeb meile homiku ja õhtupalwet, wiib mune mõisa ja kiriku juure, toimetab wähe- maid asju, aitab sind!"

„Ja, jah," ütles Kaie, „oleks hää, aga — —" „Sa siis," rääkis Madis edasi, „kui ma kodust ära olen, siis tema ajab sinuga juttu ja tead isi, tema jutt on ilus kuulda." „Jah, tõsi küll!" ohkas Kaie. Madis lisas: „Sa siis kui sureme, paneb Lull meid puhkama ja õnnistab weel meie põrmu hauas.

Kas see siis hää ole, kui meie Lulli võtame?"

"Jah, olgu siis peale," kostis naene, "Sumal minule muidugi last ei annud." Nüüd oli Madis väga rõõmus ja ütles: "noh Kaie, see on hää nõuu! Mis siis muud, mine siis kohe Dtsa-Dõnu juure ja too poisi ära, küll nad annavad!" Kaie aga ei tahtnud ja ütles: "Mine parem isi, see on mehe asi! nii kaua teen mina poisile magamise paiga valmis." Madis tõusis üles ja ütles uksest väljaminees: "Üksi ma tagasi ei tule." Ta ei olnud veel uft finni pannud, kui Kaie teda tagasi hüüdis: "Kuule Madis, oota veel. Anna veel natuke aega; teeme täna kõik valmis ja siis hoome homiku lähad Dtsa-sauna. Mul lähab ka veel aega, asja täieste järele arvata. Kui sa nüüd poisiga tulles ütleksid: Kaie, see on nüüd sinu poeg! — ma kardan, ma hakkaksin nutma. Sean küll, et su nõuu hää on, aga ei mõista, et ma selle juures dieti rõõmus ei või olla." Nende sõnade juures pühkis ta ise käisega filmi ja

mees ütles: "Hää küll, hoome toon poisi. Ja waata, teeme seda nõnda: sina lähad hoome wara Paide, võttad raha, niipalju kui seda on ja ostad nahka, sest wiimane tük on mul praegu käes; õhtu, kui kodu jõuad, on pois siin ja su süda lähab jälle rõõmsaks." Kaie oli sellega rahul ja nõuu peetud.

Teisel homikul otsis Kaie raha kofku, rubla ja kuuskümmend kopikat ja läks minema. See pääl teised mõtted ta päha ei hakkanud, kui see: täna saan lapse; ta süda läks ka palju rahulisemaks ja ta soovis: andku Sumal lapsele hääd terwist ja õnne! Nõnda mõteldes sai ta linna. Poest mõõdamines, waata: oh mis ilus rie seal akna peal, punane kollase roosidega. Mäine jäi seisma, ilus riie pistis ta filma, naha-ostmine oli unustatud, mõtles aga: sest saaks poisile ilusa westi; ja kui kuue teen, eks ma siis tee westi ka! — Nõnda mõtles, aga ei see aitanud. Süda on kaval petma ja naise süda ütles: "osta aga kohe! ilus rie saab muidu teise kätte ja Lull jääb ilma. Lahad

ju ema olla, „siis kanna lapse eest hoolt!“
Naine pööris otse poe uksest sisse. „Tere
Tumalime!“ ütles kaupmees, „mis su süda kut-
sub, kas põlle riiet, paela, nõõpnõdelu, nõõpa,
wõi rätikuid? kõi on pool muidu ja raha
tagasi, wõi worsti rohtu? Ütle aga julgeste!“
„Olge terwed lubamast!“ ütles Kaie, „ega meie-
sugusel ei olegi palju raha. Mis ma pidin
kõfima, akna peal nägin ilusat westi-riiet, ei
tea mis maksab?“ „Westi riiet, jah!“ wastas
kaupmees ja tõi; kena riie: punane nagu tule-
kahju, roosid otse kui kuld õunad. „Easf’ mees
paneב selga, jääb ise ta kõrwa noorikuks.
Eks ole kawal riie?“ „Ega ma oma mehele
osta, waid poisile, kes mulle kaswandikuks
jääb!“ „Kaswandikule ostad! on kohe näha,
et oled ristiinimene, teine ema ei wiitsi oma
lapsela sedda osta. Dtsi aga raha, maksab 50
kopikat!“ Kaie ehmatas: „50 kopikat! siis
jäägu parem ostmata! mis mu mees ütleb,
kui seda kuuleb.“ Aga kaupmees ei lasse minna,
feda kord oma kũinde wahela saab; ta ütles:
„Kus su mees elab?“ Naine: „eks te tea,

T. kũlas, kinssep Madis!“ „Noh muidugi —
See on teine lugu: T. kũla rahwale mũin
kõik alwemalt, need on kõi minu sõbrad! —
40 kopikat, wõtta ära riie!“ Naisel oli hea
meel, mõtles: „hea õnn, et T. kũlas elan,
saan kõi alwalt!“ Kaupmees tõi teise tũkki
riiet letti peale; „kuule! üks tee, kaks asja!
pois saab westi, aga kus pũksid ja kuue!
Waata mis ilus riie, selle olen sinu tarwis
hoidnud, wõtta ära, mis seal enam nõuu
pidada, kuus kũinart siin on, mis 60 kopikat
maksab; üleũldse üks rubla hõbedat.“ Kõikas
riide ära, enne kui naine jah ehk ei oleks saa-
nud ütelda. Mis nüid muud, kui maksis
raha ja lãks oma teed; aga kaupmees naeris
taga jãrele ja mõtles; „oled nehuksama loll,
nagu teised!“

Kui Kaie turule jõudis, pääfids tema filmad
lahti, et ta rumalaste oli teinud: „olen ost-
nud, mis nii palju tarwis ei ole! kellega nüid
nahka osta?“ — Aga ta trõõstis oma sũdant:
„eks mul ole weel 60 kop., saab seks korraks
kũll nahka osta — ja pois saab ka oma õli-

Konna. Mädis wa hea mees, soowib isegi
Lullile head!" Nõnda kadus Kaie mure,
ta ostis naha ära ja läks jälle koju poole
tagasi. Maer seisis tal moka peal kui mõtles,
et nii kogemata õnnega koju juhtunud.

Poole teepeal jäi Kaie seistatama: „pean
ometi vaatama, kas riie on veel nii ilus!"
Tegi riidekimbu lahti, mõtis waranduse wälja,
riie oli ilus mõlemilt poolt waadata. Pani
riide paberi sisse ja pidi minema, aga enne
weel kuulis ta selja tagant wankre kolinat,
pööris ümber ja mis ta nägi, oli nii imelik
pealt näha, et ta seisma jäi. — Wanker oli
otse ühe kilusilgu widamise jaust, mis alles
üleüldse mudaga oli, raudjas kontsif hobune
ees, kes edasi käies tee pealt heina kõrja korjas.
Hale näha! Wankre kõrwas käis mees, riide
rääbalad ihu peal, paremas peas piits, aga
ta pahema käe naeal käis wäikene pois, aru-
järele kolm ehk neli aastat wana, palu jalu,
suur täie mehe kuub selgas, saba loha taga,
suur müts üle pea. Kaie seisis ja waatas
ehmatand näuga pealt. „Tere Sumalime!" ütles

mees. „Tere, tere! kuhu Teie tee lähab?"
„Pärnu poole!" oli wastus. „Wõi Pärnu
poole!" ütles Kaie; — „pitk tee ees, ja waene
poisike peab jala käima; eks sa pane teda
wankre peale istuma?" „Kui ära wärsib, eks
ma siis tõsta wankresse!" Korraga aga kuu-
leb Kaie ühe wäikese lapse nuttu häält.
„Heldetene kes seal nutab?" küsis naine.
Suure kuuega pois lükkas mütsi kukla taha
ja ütles: „See on wäikene Jaak." „Armas
Sumal! mees, eks sa siis aita wäetimat!"
ütles Kaie, „eks see ole wist sinu oma laps
ja miks ta kiskendab?" „Ei ma tea!" ütles
mees, „nälg ta küll ei wõi olla, kiskendab
wist ema järele!" „Kus ta ema siis on?"
küsis naine. „Kus ta on!" wastas mees ja
kääkis poisfi: „Herm, ütle sina, kus ema on!"
Herm lükkas mütsi nina pealt ülesse ja ütles:
„Ema on Sumala juures!" Mees kargatas
kord waljuste, laps jäi waid. „Oh mu süda
tahab lõhkeda," ütles Kaie; „ema surnud ja
wäetima lapsaga käid pika teed!" „Mis pean
ma tegema? wabandas isa; naine suri tee

peale ära ja oli hea, et ta suri, waewa ta sai küll näha. Aga suri ometi oma maale ja oma rahwa keskele; seda ta ika igatses!" — „Noh, kas siis tuleb mõderalt maalt?" küsis Kaie. „Tuleme kaugelt, soojalt maalt, mis kullamaaks kiideti! aga ma ei leidnud korda ega õnne. Oh need petjad, kelle sõna peale ma siit ära läksin; võtku neid — — —!"
Ja siis tahtis needma hakkata, aga naine keelas: „ära sajata! see teeb su häda suuremaks! eks olnud su oma rumalus, et tühja juttu uskusid! — ja kes nii waene, mis sa veel hakkad teed kätima!" Kui mees seda kuulis, ajas kulmu kortsu ja ütles: „Waene! ega ma minnes ei olnud waene! nüüd, jah nüüd olen waesem kui waene! Mul oli wilja ja weiksid, riided ja riistu, kõik müüsin mitme saea rubla eest, aga suurem hulk kulus tee peal ära, mis järele oli, sellega hakkasin pea jälle tagasi tulema. Oh seda ärraääkimata häda, mis näha saime! Kerjates püüdsime edasi ja nüüd mu warandus on need räbatalad, mis mul siin näha on, elan armust, kui

armu ei leia, siis elan näljast! seda on mul enam kui tarwis!" Naine ütles: „Eks seda ole ammu juba aealehed kuulutanud; ei tahtnud uskuda, nüüd näen oma filmaga! On aga tõsi, mis kirjast seisab: ela omal maal, toida ennast rahuga! — Aga, kuule mees! laps karjub ühte puhku, mis sest wäetimest nüüd saab?" „Loodan, et pea sureb," ütles mees; „olen juba tüdinenud, ei tee ta muud kui karjub õdd ja pääwad!" „Oh waene lugu!" ütles naine kurtes, „kas häda armu su südamest kautanud?" Ja kui nüüd laps enam veel kises, nagu taewast abi nõudis, mis oma wanemast ei leidnud, siis palus Kaie seda wäetima näha, „ehk naine tunneb lapse häda!" Mees tõstis mõne räbala kimbu eest ära, ja siis võttis veel ühe ja selle panni naise kätte peale: „Seal ta on!" Ja tõeste, mudarulli sees oli laps, lapse pea ümber wana lamba naha tüf määsitud, sargi ja mähkmete asemel surnud ema wana kört, mis wäga pahaste haiges. Laps nutis, Kaie nutis, aga isa ja pitkakuuega pois olivad kui puu ja pak, ei

nende filmis ei olnud wet ega südames armu. Seisid tül aega wait, siis küsis Kaie: „Kuule mees! kingi see laps minule, ma tahan teda armastada, harida, koristada ja kasvatada ema asemel! Kas tahad seda?“ „Oh kü, kui aga võtad, annan hea meelega!“ kostis isa; „ega ta sindgi kauaks ei jää waewama, kü Sumal koristab teda pea ära!“ „Noh! siis annad lapse hea meelega teiste kätte?“ küsis jälle naine imestele. „Mis siis pean tegema?“ vastas tema; „ema ei ole, minagi olen haige. On kü minu laps, aga ei ole mul paika ega aset, juba Hermiga tuli kü. Jah, süda kü tahaks nutta lapse äraandmise pärast; aga mis see aitab! Oleks parem kui Sumal teda emaga ära koristanud! — Aga nüüd jätan sinu kätte; Saak on ta nimi ja siin on ta ristimise raamat; kui sureb, siis mata ilusaste maha, on ikka ristiinimese laps! Oh helde Sumal, kes saab mind enam aitama, mina kõigest maha jäetud!“ — Jah tõeste, see mees oli waene ja wilets wara ja terwise poolest, ta lootus oli Sumala peale kadunud,

ei ta teadnud õiget abi paluda selle käest, kes aitab ahastuse päiwil!

Kaie istus wäetima Saaguga tee ääre maha, ta wõttis tal mõned räbalad ümbert wähe- maks. Laps oleks nagu naišterahwa kät tun- nud, ei nutnud enam, ldi filmad lahti ja ta filmist oli seda tãnu lugeda: „Ole terve oma armastuse eest!“ „Noh!“ ütles siis mees, „nüüd jättem Sumalaga; laps jääb sinule ja ole terve! Sumal tasugu sulle rohkeste!“ Eõi siis weel Hermi ligemale, et pidi wennale wiimast korda suud andma. Germa lükkas mütsi filme eest ära, tuli ligemale, aga ütles: „põh, ta nina on tattine!“ hakkas aga kãega wãikese wennast kinni: „Sumalaga Saak, ära enam kisenda!“ ja läks isaga ära; pühkis oma pitka kuuega tolmu jälle tee pealt ära, hobune lontis tasailjukeste edasi, kuni wdesaste wahela naise filmist ära kadus.

Kaie läks nüüd ka oma teed, laps süles. Sund aega läks möõda, siis hakkasid küla katukse harjad paistma; aga mis tuli Kaiel järsku meele: „Madiš lubas ju teise pere

Lulli omale kaswandikuks võtta, aga tühja ka, see on minu meelest juba lainud; — kingin talle selle riide pealekauba, küll nad siis rahule jäävad!" Nende mõttedega ruttas Kaie koju poole ja ta süda sai kergemaks, kui nägi, et Madis kottu wälja oli lainud, sest seda wäikest kriimsilma ei olnud temale tarwis näidata, enne kui pestud ja haritud saab. — Esimene mure olli nüüd Kaiel last puhastada, ta otsis puhtad rätikud, mähkis last, imetas lehma piimaga ja panni ahju ääre rätiku alla magama, siis hakkas ise järele arwama, kuidas Madisele pidi asja seletama.

Aga mis tegi Madis sel aeal kui Kaie oli linna lainud nahka tooma? aga nahka oli ta wäha ostnud ja muud asju enam kui tarwis. Madis pani ennaft riidesse, aga enne weel kui ta wälja pidi minema, tuli tal üks asi meele, et Lulli'le kohe jala-kattet tarwis oleks, ja kuni uusi kingi teeks, otsis ta üks paar wanu saapaid, raius neil nina otsast tükkid maha, et pisemaks jäid ja hõmbles otsad jälle kottu. Siis oli lõuna käes; mis muud, kui

wõttis silku ja leiba, sest perenaist ei olnud kodus, kes leent oleks keetnud. Peale selle võttis Madis kapi kätte ja läks uksest wälja ja jõudis paari minutiga Otsa - Tõnu juure. „Tere lõunat Ann!“ „Sumalime Madis, noh mis sind sundis siia tulema?“ „Pidin teilt midagi paluma, kas Tõnu ise ka kodus on?“ „ei ole!“ ütles Ann, „mis meil siis sulle anda on, oleme isegi waesed, leiba kasinaste, lapsi palju söömas!“ „Seep see on, Ann! ütles kingsep; ühe kõhu pidin omale paluma!“ Ann pidas selle naljaks, ütles: „naaber, võtta kõik kuus, ja Lull on kõige esimene, keda annan; ei tee ta muud kui kelmistuka, iga pääw!“ „Mis ta siis teinud?“ küsis Madis, „on ju terane laps näha!“ „Wõi tema hea laps?“ wastas ema; „kas sa näe, selget koerust täis, pidi praegust pekka saama; sellepärast ta nutab nurkas. — Tah oota, kui isa kodu tuleb, küll ta siis sinu laiskuse naha wahelt wälja roogib!“ „On ta nii laisk?“ küsis Madis. „Mis siis!“ ütles Ann, „kargamise peale on ta walmis ja sõnakuulmata; Mardipääwaks

saab ta 10^{ne} aastaseks!" „Undke poissi minule; meie oleme oma Kaiega rääkinud: kus kaks sõdwad, sealt saab ka kolmas!" „Ära tee nalja!" keelas Ann; „poiss armab seda tõeks!" „Tõsi ongi! tahaksin teda kaswandikuks võtta, ja kui oma lapse eest hoolt kanda!" „Noh taga paremas!" kostis Ann, ja jättis ketruse seisma; „ei, naaber! ema ei wõi oma lapsi lahutada! ei ma seda wõi teha!" — „Aga ütlesid ju ise, et Lulli on esimene keda ära annad, ta koeruse pärast!" — „Ütlesin küll, aga oma laps on ikka kallis!" ütles Ann. Madis rääkis nüüd weel seda asja risti ja põigiti läbi ja läbi ära. Nüüd tuli ka Tõnu ise kodu; rääkiswad Annega isekeskis natuke aega sala juttu, wiimaks pöörsid Madise poole ja lubasivad Lulli Madisele kaswandikuks anda. — Lull võttis mõned oma mänguasjadest ja riietest ligi ja jättis oma wane-
mad, wennad ja õed Sumalaga. Enne ära-
minemist maanitses isa teda, et ta ikka sõna-
kuulelik oma kasuisa wastu olla ja alati tema
õpetuse järele teha, mis õige on.

Kodu saades küsis Madis: „Noh Kaie, siin on Lull, keda Sumal sulle lapseks annab!" Nüüd oli enam kui tarwis. Kaie istus ahju ääres, hoidis ühte kormi selja taga. „Mis sull seal sees hoida on?" aga sell filmapilgul karjus laps. Nüüd kohkus Kaie ära, ta tahtis salamahu hoida, aga nüüd korraga saab ilm-
siks et laps juba kodus, ei oleks enam tar-
wis olnud Lullit külast tuua. „Kas si poeg karjub, keda ma linnast tulles ligi tõin!" „Olgu minu pärast koera kutsikas, minule pead sa ikka näitama!" Nüüd ei aitanud Kaiel keegi asi, waid rääkis seda lugu kõik ilusaste ära, kuidas lugu oli olnud, ja mis moodi ta wäetikesse waewast päästnud. Madis ei saanud ka selle üle mitte wihaseks, waid pidasid nõuu, kuidas nad nüüd tegema pidi-
wad. „Kaks on meil palju sõda!" — Kuule Madis! mis Sumal tahab seda peame tegema, ja Sumal käs kis mind wäetima võtta, ja sa igatsesid poisi järele." „Sah, aga Lull on siin, mis siis temaga teha!" „Noh, see pole raske õõlda: wiid teda jälle senna, kust

tõid," ütles Kaie. Madise süda sai täis: „tagasi wiia? wii ise! Dhoh! enne pidasime nõuu, läksin otse Tõnu juure, palusin ja meelitasin, enne kui poissti andsid, tõin ta siia ja nüüd: wii tagasi! — Mitte koguni!“ „Kuule ometi! ega ta tühja käega kodu ei läha; ostsin temale westi riide, punast ja finist karwa. Mäe, eks ole ilusad? — Sa maksawad ühte kofku rubla hõbedat! mõtle ometi, sain pool muidu! — siiski tõin sulle nahka ka, mitte nii palju kui tahtsid, eks seda saa jälle!“ Nüüd lõi mees käed kofku: „Kuule Kaie! wõi seda ka weel? raha raisatud, mulle ninatäis nahka, koorem narri-hilpusi, laps weel peale kauba. Kull on kena tüf.“

Nõnda läks weerand tund mõõda: Mõlemad olivad wait, wäikene Jaak nuttis wahest ja Lull kolistas kingsepa asju laua peal, ilma wahet pidamata. Wiimaks ütles Madis: „ei läha muidu korda, kui pead Jaagu ära andma, kaks on meil palju sõda!“ Kaie ahju äärest wastu: „ei see läha korda, sina pead Lulli ära wiima!“ — Jälle olivad wait. Siis

tõusis Madis pengi pealt üles, käis mõõda tuba edasi tagasi, kui otsiks ta kuskilt nõu, wiimaks tuli ta ahju poole naise lähedale ja ütles lahkema näuga: „Kai, mis meie nüüd wanas eas weel riidlema hakkame! kui sa Lulliga leppid, siis ei keela mina Jaaku meile jäämast!“ „Mina leppin!“ wastas naine ja mees hakkas oma abikaasa käest finni ja ütles: „noh siis tahame rahu pidada! ja näita nüüd ometi Jaagukest seia!“ Nende sõnadega wõttis ta lapse sülle, andis talle suud, ja ütles: „Dh see waene laps, pole sull isa ega ema; ma tahan su isa olla. Kaiel oli wäga hea meel neid sõnu kuuldes ja palus kõi oma mehe käest andeks, mis ta oli eksind. Nõnda olivad nad üheteisega rahul ja pidid ikka tunnistama: „Mis Sumal annab, on hea ja õnneks; meile andis kaks last korraka, ei meil siis kahest ole enam, kui tarwis!“

Wana rahwas.

Kord sõitis üks suurtsugu würlt ratsa hobuse seljas ja juhtus ühte metsa peresse, kus üks wana halli peaga mees, haledaste nutis. Tema pidas hobuse kinni ja küsis temalt: „miks sa wana taat nutad?“ Wana-mees kostis: „Mu isa on mind peksnud.“ Würlt imetles, et sell wanal mehel weel isa. „Mis eest on siis sinu isa sind peksnud?“ „See eest, et mina tema isa sülest maha pillasin!“ ütles wana hallipeaga mees. Siis pani würlt seda weel enam imeks, et sell mehel mitte ise, waid pealegi weel wana isa oli, ja läks neid sellepärast tupa vaatama. Würlt nägi aga rõõmuga, et tuba laste-lästega püsti täis oli, mis kõik ühest isast sündinud. Ta küsis, kus see wana isa pidi olema? Lapsed näitasid temale, ja see oli nii wana ja wõimatu, et ta kui üks wäeti laps sai süles hoitud ja sõõdetud. Würlt küsis, mis nad jooma ja sõõma pidid, et nemad nõnda wanaks elasiwad? Nemad ütlesid: „Meie ei

ole muud ühti sõõnud ning joonud, kui leiba, wõid, kapstad, soola, kalad, piima ja wett.“ „Eks teitel ei ole siis ka liha, õlut, wiina ja tubakast?“ „Ei, kes annab wäeste talupoegadele liha ja õlut. Wiin ja tubakas on meil koguni tundmata.“ Würlt arwas, et nad sest wist olla nii wanaks elanud, et nemad wiina ja tubakast ei pruukinud.

Rebane tubaka piibuga.

Kord mõtis rebane nõuaks, ka inimese wiisil maa peal elada. Selle jaoks muretses ta omale piibu. Kui ta nüüd kodu tuli, siis pani ta oma piibu suitsma, aga õnnetuseks oli tuluke maha hõlgedes sisse kukunud ja tema pesa sellest põlema hakkanud. Esiteks ei saanud Rebane suitsust omite aru, ta arwas aga piibu suitsu olema, sest tema pea jaunas tubaka suitsust. Wiimaks tõusis tule leek nii suureks, et ta läbi tule pidi kargama, kus ta oma habeme ja saba ära kõrmetas; Sell wiisil pidi ta teiste naeruks ümber hulkuma.

Kasš, mis leses jaanud.

Üks emane kasš oli nõnda õnnetu, et tema kõige armsam abikaasa ära suri. Tema kurbus oli sellepärast väga suur. Sõd ning pääwad nuttis ta taga järele. Kurbtuse pärast läks ta oma kambri ja keeras ukse luku, et ükski tema juure ei saanud. Küll tuli teise kasšisi teda trööstima, aga tüdruk ei lubanud neid ukse taha minna.

Kord tulivad kasšile kofilased teine teise järke. Tüdruk läks kasšile teadustama, et kofilased ukse taga. Kasš küsis: „miksugused nemad on, kas noored mõi wanad?“ Tüdruk kostis: „Nõnda kahe wahel!“ „Ah mingu nad põrguse, mina pean ika oma endise pärast nutma.“

Pärast seda tuli aga üks tubli ja sirge kehaga kofilane, kasši koshja. Tüdruk jooksis kui tuul siise ja ütles: „armas ema! siin ootab praegu ukse taga üks väga ilusa sirge kehaga kasš, kas ta peab siise tulema?“ Siis hakkas Kasš suure häälega kiskendama: „Kutsu

tupa, kutsu tupu!“ Tuba tuleb isane kasš tupu, emane läheb ukse peal vastu, pakub neile tooli. Koshja wiin juuakse ära, — anded mõdetakse vastu ja pulmad peetakse sealsamas ära. Nüüd oli kasš lese-põlwest lahti.

Konn.

Konn, kes heinamaal heina sees oli, nägi ühte hõrga, ja armas enese juures: „Kui ma aga tahaksin oma naha wenitada, siis saaksin ma küll nii suureks kui see hõrg.“ Tuba hakkas konn ennast üles puhuma ja küsis teiste käest: „eks ma ole ka nii suur kui see hõrg?“ Teised naerdsid teda ja ütlesid: „Küll on veel waeak seni kui sa nii suureks saad.“ Ta hakkas ennast teist korda üles puhuma, ning küsis, „kas palju waeak on?“ „Küll on veel waeak.“ Siis sai ta süda täis, ta hakkas ennast nõnda ülespuhuma, et ta lõhki läks.

S p e t u s.

Käsi puusas, täi pungas. Kes nõnda tahab suursteledda kui see konn, ja parem olla, kui

omasugused, see saab teistele naeruks. See-
pärast jäägu igaüks nende juure, kes enese
sugused on, ja ärgu muretsugu mite suuremaid
asju, mis tema üle mõistuse käib.

Kalja tilgad.

Elu iga. „Kas sina wana oled?“ küsis
härja oma teenri käest. — „Nuuwäärt härja!“
kostis teener, „olen kahelümneühe aastane —
muidu oleks ma wanem olnud, aga sellepärast
et ma naist ei taha wõta.“

Hoidja. Kord seisis üks püssirohu first
kange kdue müristamise ael linna lagedal,
ja soldat seisis wahiks juures. — „Aga kui
nüüd pikne firstu pihta lööb! — mul on
diete hirm,“ ütles üks eemalt mõõdamineja
oma seltsimehele. „Tühi kartus!“ ütles teine,
„eks sa näe, et seal waht juures on.“

Uulitsal. Tšand: Mõisugune hulguš
sulle seesuguse rumala moodiga kuue tegi?
Poiss: Teie mitte.

Härja: „Kus sa hull ronid.“

Kulamees: „Kuus härja! ärge pange
pahaks, ma tahtsin kodu minna.“

Härja: „See on ju telegraphi post.“

Kulamees: „Just sellepärast ma fenna
otsa ronin, et ma ruttem kodu saan; naised
lapsed on mul kodu nälgas; unustasin leiwa
kambri wõtme tasku!“

Laisk pois, kes kedagi õpida ei tahtnud,
nägi ükskord hull teisi poisja jões suplemat;
tema tõmbas riided seljast maha ja kargas
kohe sisse, et ojuma hakata, aga wajuš kui
kiwi põhja. Teised tõmbasid teda wälja. Oma
õnnetust kahjatsedes õhkas ta: „ei ma enne
enam oma jalga wette pista, enne kui uju-
mise ameti kätte saan.“

Üliõppi ja: Ahalikult ütelda: Mina olen oma elu sees ainult kaks korda waletanud!

Talumees: Sa praegu waletate kolmat korda.

Isand Puusep: Kuule wa kallis naaber, hoo me on su laulatamisest terwelt 25 aastat mööda: Ma loodan, et sa suured hõbepulmad pead ja mind kutsumata ei unusta.

Härra Raudsep: Oh naaber! Tunned mu elu sell 25 aastal küllalt: Mina ei pea hoo me mingisugust hõbepulma, waid ootan weel 5 aastat ja pühitsen siis 30 aastast sõda.

Moslemi tarkus. „Sa Inglased? kas nemad ka Kristlased on?“ küsis üks noor Araablane oma koolmeistrilt. „Sa muidugi,“ kostis see, „aga ainult pühapäiwil — argipäiwil on nad Suudid.“
